

Lugosiu, 6. Decembre 1859.

Privigierea cea necbosita, si neadormita, ce desfasura esemplariulu celu mai inaltu al tuturor virtutiloru omenesci si crescinesci pre pamentu prea fericitul patriarchu tóta lumea, prea santia sa Pontificele romanu Piu alu IX-lea, reversa si acum, in midiloculu periculeloru, de carele in statulu seu papale este incongiuratu, si in celea mai departate parti din lume stralucitele semne de parintiésca gratia, apostolicésca binecuventare, si imperiala recunóscere, si cu deosebire, catra clerulu, si natiunea nótra, precum pene aci nimenea altulu, din patriarhii Romei vechi, n'au mai facutu. Se fia de documentu perenne, pe lenga altele mai próspete, si acéstea de curendu manifestate; asia: Illuстрitatei Sale prea santitului D. episcopu a diecesei Lugosiuului Dr. Alesandru Dobra iau donatu o cruce peptorala din petri scumpe compusa, cu catenă de auru, si unu inelu pontificale asemenea. Dupa acésta v. archidiaconiloru Avramu Maxim din Temisióra, si Stefanu Bercian din Lugosiu, pentru meritele loru in cariera besericésca desfasurate, cate medalia de auru ponderósa, intru carea de o lature e portretulu Pontifelui Piu IX-lea si de cealalta enunciarea solena a inceperii S. Mariei fara macula adumbrata. Si inca, au mai onoratu pre D. Ioane alias Iova Popovicu, meritatulu cetati-anu, si negotiatoriu de aici, pe carele, cu datu din Roma XXXI Maiu a. c. l'au inaltiatu la titulu de Illuстрissimus, si l'au esornatu cu stralucitulu ordinu al calaretiloru de classa civila a S. Grigorie celu mare, daruindulu si cu insemnulu ordinelui, carele e cruce de auru optangularia, cu facia rosia,

avendu in midilocu imaginea S. Grigorie celu mare, cu cerdea de matasa rosia cu margini galbene. — Si fiindca, acestu feliu de decoratiune e o raritate, pentru barbatii din statulu civilu ai natiunei nóstre, alaturediu aici si Transumptulu preatinsului decretu, ca acesta, fiindu unu documentu de gratia si onóre alésa, se ajunga si la cunoscentia publica. Eraa purtarea acestui ordinu sau concesu prin sa-cratisima sa c. r. si apostolica Maiestate cu inalt. decretu din 5. Noembre a c., carele de catra Esc. c. r. locutenentia serbo-banatica in 27. Noembre a. c. Nr. 4653 pres. pe calea presidiului prefecturei Lugosiu preatinsului cu onóre Domnu sau si incunoscentiatu. — †

Transumptum

Decreti Pontificii de 31. Maii 1859, vi cuius Joannes Popovics civis et Mercator Lugosiensis, in Equitum Ordinem S. Gregorii M. classis civilis cooptatur, atque cruce aurea Octangulari ejusdem ordinis decoratur.

Pius P. P. IX. Dilecte Fili! Salutem et Apostolicam Benedictionem. Paternae Nostrae benevolentiae documenta illis lubenti animo exhibemus, quos excellere noverimus pietate, virtute, et erga Apostolicam Sedem studio et observantia. Iam vero cum tu dilecte fili, religione, integritate vitae, aliisque animi dotibus te vehementer probaveris, splendidum tibi honoris titulum deferre constituimus, qui testimonio sit propensae erga te Nostrae voluntatis. Te igitur a quibusvis excommunicationis,

et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis, et poenis, quovis modo, vel quavis de causa latis, si quas forte incurristi, hujus tantum rei gratia absolventes, et absolutum fore censentes, hisce Litteris Equitem S. Gregorii Magni classis civilis eligimus, et instituimus; teque in splendidum illum Equitum Ordinem cooptamus. Proinde tibi concedimus, ut ejusdem ordinis insigne, nempe crucem auream Octangulam, rubra superficie Imaginem S. Gregorii Magni in medio referentem, taenia serica rubri coloris extremis oris flavis, Sinistro pectoris lateri appensam gestare libere ac licite possis et valeas. Nequod vero discrimen sit in tali gerendo Insigni, crucis ejusdem Schema tibi tradi mandamus. Datum Romae apud S. Petrum sub anulo piscatoris die XXI. Maii MDCCCLIX. Pontificatus Nostri anno decimo tertio. — (Et inferius in margine dextro) Pro Domino Cardi. Macchi. Joan. Brancaleoni Castellani substus. (in margine sinistro ab infra) annulus piscatoris rubro colore impressus, in quo inscriptio „Pius IX. Pontif. Max.“ et Navis cum piscatore rete in mare mittente.

(In dorso vero) „Dilecto Filio Joanni Popovics.“ —

Hocce Transumptum descriptum est ex ipso originali Lugosini 4. Dec. 1859.

Basiliiu Popu,

*postulu consiliariu de apelatiune in Sibiiu,
si assesoru judeciului supremu urbanialu in
Ardealu, denumitu acum de*

*consiliariu de sectiune in ministeriulu
justitiei,*

cu resolutiune preanalta din 20. Noembre anulu
Domnului 1859.

Acésta denumire preanaltia de si nu fú fara a-
steptare, ea totusi a produsu in publiculu nostru o
sensatiune fórte placuta si din multe privintie im-
bucuratóre. Unu poporu, care vede pe barbati dor-
riloru sale respectati si remunerati pentru ináscu-
ta loru activitate, lealitate catra gubernu si pentru
meritele loru ce leau pusu pe altariulu patriei si
alu natiunei, ca si susnumitul barbatu, se simte

onoratu, stimatu si incatuva mai consideratu si elu,
si concepe nóae indemnuri, sperantie, si o inima in
doita spre a pasi pe calea culturei si a inaintarei.
in sciintie, candu se desamagiesce, vedendu ase-
minea privintie parintesci preagratióse ale Inaltului
nostru monarcu.

Noi din partene, bucurandune de acésta denu-
mire, in tempulu acesta, ca de unu feliu de eveni-
mentu raru intru inaintarea barbatiloru nostri in
carieri mai inalte, nu putemu se nu rostimu in nu-
mele on. publicu cetitoriu pentru preagratiósa con-
sideratiune a barbatiloru nostri cei meritati de po-
poru si patria o omagiala multiamire Inaltiatul u
Imperatoriu Franz Josifu I.; eara demnului
nostru confrate dile multe si sanetate duratóre, ca
se póta fi canalulu celu mai dreptu, mai sinceru,
mai leala si mai fericitoriu intre lipsele si trebuin-
tiile nóstre si intre parintésca gratia a cavale-
rescului nostru Imperatu, inaltu care,
atatu cu denumirea acésta catu si cu ceea a P. O.
D. canonicu metropolitauu Constantinu Pa-
falvi de inspectoru supremu alu scoleloru archi-
dieceseí de Alba-Julia, care earasi o asteptaa cu toti
cu cele mai ferbinti dorintie, ne a intinsu un gagiu
de In. parintésca binevointia si consideratiune.

Cu bucuria publicamu si spresianile de afecte,
cu care sau primitu acésta denumire de susu de
catra confratii nostrii din Sibiiu, care suna in
Telegrafulu Rom. asia:

Cibiiá, 23. Noembre 1859.

Пе кѣндѣ кончетъженіи поштрїи де дїферїте
націоналітѣци ла фестивїтѣци окасионаде се адънѣ
ла салóне пѣвлїче ла прѣхъзрї сѣрѣторештї,
знде кѣ рѣдикареа тоастелорѣ дшї еспрїмѣ
сїмѣїмїтеле шї дорїнѣеле сале націонале днтрѣ
просперїтатеа націеї, а кѣреї тѣдъларї оут өї,
нѣ амѣ рѣмасѣ нїчї ної рошънїї де аїчеа дн-
дѣрѣнтѣ.

Есчеленѣїа Са пѣрїнтеле өнїскопѣ Андреїс
вароне де Шагъна, штїїндѣ тотѣдеагна днтрѣ-
вїнѣца моментълѣ тїмпълѣї спре дештентареа
дóстрѣ, пѣрдеа нѣмаї дънѣ врео окасіе, ку сѣ
не дóтѣ адънѣ пре лънѣг сїне, шї а не елек-
трїса аморѣїїїї перѣї. Нїчї окасіѣдеа нѣ дї дїпсі

Maiestatea Са преа вънхлѣ пострѣ монархѣ саѣ дндѣратѣ преа граціосѣ а денѣми пре D. консіліаріѣ де апеладіе ші асесорѣ ла трівнналнлѣ сѣпретѣ зваріалѣ Васіліе Попѣ, де консіліаріѣ де секціе дн міністеріалѣ жѣстідіеі. Ачѣстѣ пентрѣ тоѣі ромѣніі дмѣзкарѣторѣ штіре а дндѣмнатѣ пре Есчеленціа Са пѣрпнтеле епіскопѣ Андреіѣ бароне де Шагзна, а не адзна ерп дн рѣшедінца са ла о сѣрѣзѣторѣ modestѣ дн онопѣ преа D. конс. де секціѣне.

Ромѣніі ампліоіаѣ ші преоѣітеа Сівіілнлѣ фѣрѣ деосевіре де конфесіе 24 ла нѣмерѣ лзарѣ партѣ ла ачестѣ пржнзѣ, каре кѣ тотѣ дрептлѣ ші дн тотѣ прівіпца се пѣте зичѣ стрѣлзчїтѣ. Дн декрѣслѣ пржнзлѣлі конверсаѣа фѣ нѣ нѣмаі преа пѣлѣзтѣ, чї прпн днтреѣзрп глѣтеде бпне нпмерпте дндрептате дпн партиа Есчеленціі Сале акѣшп кѣтрѣ зпхлѣ, акѣшп кѣтрѣ алѣлѣ дпнтре тѣсені кѣпѣтѣ ші ачелѣ фертекѣ, каре електрисѣзѣ іпнмеле ші дешѣнтѣ сімѣзрп маі свѣліте пліне де ѣкѣрпје, кѣтрѣ каре есте атѣтѣ де таре аплекатѣ іпнма ромѣнлѣлі. Кѣ кѣтѣ ера конверсаѣа маі віе, кѣ кѣтѣ сімѣментеле маі днкордате, кѣ атѣта маі сѣпрпнзѣторѣ нп се пѣрѣтѣчереа чеа адѣнкѣ, кѣндѣ Есчел. Са пѣрпнтеле епіскопѣ рѣдікѣ пѣхарѣлѣ кѣ спѣмосѣлѣ Шампан зїкѣндѣ, кѣ поі ромѣніі авѣтѣ сѣ фпмѣ кѣ прівігіере асѣпра тѣзѣрорѣ еѣеніментелорѣ дпн преѣцїзрѣлѣ пострѣ, еарѣ маі ѣжртосѣ асѣпра еѣеніментелорѣ, каре се днтѣжмплѣ днтре поі ші не атпнгѣ пре поі, кѣ зп асѣфеліѣ де еѣеніментѣ есте ші денѣмпіреа Мѣрїеі Сале D. консіліаріѣ де апеладіе Васіліе Поп де консіліаріѣ де секціе дн міністеріалѣ де жѣстідіеі, ші кіетареа лѣлі ла чѣптрѣлѣ стѣпѣнпреі пѣстрѣ; кѣ ачѣста преа граціосѣ дїстпнкціе а ѣлѣлѣлі пострѣ монархѣ, аре маі сѣзѣ лѣздатѣлѣ Домнѣ а о тѣлѣзтп нѣмаі талентелорѣ сале челорѣ аѣере, портѣреі сале челеі соліде ші есѣмпларе, іпнмеі сале челеі ѣлѣнде ші дрепте, прпн каре саѣ фѣкѣзтѣ прѣділекціа пѣстрѣ.

Сѣлѣтї пре чеі маі ѣзѣрѣлї сѣ іеѣ осѣмплѣ дн Мѣрїа Са D. консіліаріѣ де секціе кѣшп се рѣмѣзперѣзѣ ѣртѣдїа дпн партиа Днпналтеі пѣстрѣ стѣпѣнпрї, ші дї дешѣзѣтрѣ, ка сѣ фїе конѣзѣкѣторїі тпнерпмеі не калеа ѣртѣдїї, зпїкѣ, каре пѣте дѣче ла ферїчіреа адеѣзѣратѣ. Апоі днторкѣндѣсѣ кѣтрѣ D. консіліаріѣ де секціе дн пофті сѣлѣ дпнѣ Dѣмнезеѣ дпмпрезнѣ кѣ тоатѣ фаміліа Мѣрїеі Сале сѣлѣтосѣ тѣлѣлі апї. Біѣвателе рѣсѣлѣлѣ, пѣхарѣле се чокпеаѣ ші ѣкѣрпја пѣстрѣ крѣштеа. Нѣ тѣлѣтѣ дѣлѣ ачѣеа рѣдікѣ D. консіліаріѣ де секціе пѣхарѣлѣ ші днторкѣндѣсе кѣтрѣ Есчеленціа Са, зїсѣ, кѣ Есчел. Са тотѣдеазна а фостѣ ѣзѣратѣлѣ ачелѣ, каре а штізѣтѣ сѣ фолосѣскѣ моментѣлѣ тпмпѣлѣлі спре ферїчіреа пѣстрѣ; кѣ дѣлѣсѣлѣ салѣтѣ зїоа, дн каре веде атѣдїа ромѣніі адзнадїі ла зпѣ локѣ аша стрѣлзчїтѣ, ка о сѣрѣзѣторѣ націоналѣ, ка адоа сѣрѣзѣторѣ дѣлѣ 800 де апї аї апѣзѣрпї ші сѣферпнѣеі; кѣ тѣлѣзтѣште Есчел. Сале пентрѣ ачѣста сѣрѣзѣторѣ, дн каре елѣ нѣ веде алѣа, декѣтѣ ачѣеа адмонїціе, кѣ ромѣніі аѣ сѣ фїе фраді, аѣ сѣ фїе дн днцелѣѣере ѣзпѣ, елѣ се ѣкѣрѣ кѣ атѣта маі таре де ачестѣ моментѣ, кѣ кѣтѣ се дпне тѣзѣрѣдѣ, кѣ дѣлѣсѣлѣ а фостѣ алесѣ а фї апса адзнѣреі ачестѣі фѣзѣщѣтї, прпн каре са спартѣ ші а кѣзѣтѣ пѣрѣтеле, каре се рѣдікасе днтре фрадії де о тѣзѣтѣ. Елѣ се днтѣрѣче дарѣ кѣтрѣ ѣзѣратѣлѣ, каре а фостѣ ші есте кіетатѣ а фї капѣлѣ ші конѣзѣкѣторїалѣ націі пѣстрѣ, ші рѣдікѣ пѣхарѣлѣ, ка сѣлѣ дпнѣ Dзеѣ дн тотѣ ѣртѣтеа ші сѣлѣзтатеа ла тѣлѣлі апї, ка сѣ не пѣтѣ конѣзѣче не калеа ферїчіреі. Біѣвате рѣсѣлѣтѣторѣ, каре нѣ вреаѣ сѣ днчете, а фостѣ сѣтпѣлѣлѣ пѣлѣчереі ачестѣі фѣзѣтосѣ тоѣстѣ. „Ерѣтадїшѣ“ — зїсѣ апоі D. консіліаріѣ де фпнанѣзѣ Петрѣ Манѣ — Есчеленціа Вѣстрѣ, ка ші еѣ рѣдікѣндѣ пѣхарѣлѣ сѣлѣ еспрпмѣ ѣкѣрпја іпнмеі теле, каре тѣаці кѣшѣзнато Есчел. Вѣстрѣ прпн ачѣостѣ адзнаре а пѣстрѣ ла тѣса ачѣста стрѣлзчїтѣ.

Апоі пълцъти Есчеленциі Сале D. министръ де жастіціе пентръ днапнтареа конфрателъи постръ, пре каре длаъ рзгъ, ка ши де акъм днапайте съ не фіе фрате, ши съ лъкре ла ферічереа нациі ромънешті, пре каре съ о цінъ Dzeъ ла тълци ані. — Нъмълтъ дъпъ ачеа се скълъ еаръш Есчеленциа Са пъринтеле епископъ, ши де твнстръндъ, къ омълъ нъмаі дн школа есперинцеі се пôte фаче днцелептъ, не сфътъі, ка съ днвълцътѣ дін челе трекъте, съ не фолосімъ де презентъ, ши съ не днгржімъ де вїиторік днтръ избїре ши драгосте фръдѣскъ, къчї нъмаі аша вомъ пѣтеа ажѣнце цїнта ферічереі дълчеі пѣстре нациі. Маі пре зрѣтъ се рѣдікъ D. консіліарік ла трївналълъ зрѣан Іаков Болога, ши черъндъ дела Есчеленциа Са вїнекъвѣнтаре де а пѣтеа ворбі, трасъ о лініе днтре стареа ромънілоръ пайте де 48 ши дъпъ 48, доведї прїн есемпле ведерате тареа деосевїре днтре ачестеа доъ епоче къ прївїре ла стареа політікъ а ромънілоръ дін Монархїа австріакъ, адъсъ днапайте къцї върѣадї де аї поштрїі аъ днапнтатъ ла діферїте дерегъторїі дналте дн епока чеа дін зрѣтъ, ши къ акъм потъ днапнта ромъніі авъндъ къалїтъцїле черъте ши портаре солїдъ, фъръ де а маі фї сїніцї де а'ші пъръсі нацїнеа дін каре се трагъ, къ ачѣста пентръ пої атътъ де тългїторѣ старе, авемъ пої ромъніі а о тълцъти нъмаі Маїестатеі Сале Пре Днълцатълъї постръ монархъ, кърѣїа іам жъратъ кредїнцъ некълтїтъ, пре каре о вомъ ши пѣстра пълъ ва вате ініма дн пої. Дши десконерї маі департе въкрїа пентръ днфърдїреа поастръ дн о адънаре атътъ де пълкътъ ши дорї, ка съ о пѣстрътѣ невълтъматъ спре ферічереа избїтеі поастре нацїнї ши спре алїпїреа поастръ де тронъ къ „пѣтерї зпїте.“

Ши аша џетрекърътѣ о сервѣторѣ стрълъчїтъ ши націоналъ къ о веселїе неспѣсъ, каре нъ се ва штерѣце нїчї одатъ дін ініміле пѣстре, къ атътъ маі пълцїнъ, къ кътѣ ачѣстъ сервѣторѣ

аъ фостѣ днтръ адевърѣ зпѣ евенїментѣ днсетнатѣ пентръ пої, къчї а датъ окасіе а се апропрїа фрате де фрате, а лі се днкълзї інімеле, каре пôte прїн пеїскъсїндъ ши педнцелепрї се рѣчїсеръ нъмаі спре даъна пѣстръ а тѣзърора, ши а вате пентръ зна ши ачешї цїнтъ, адекъ пентръ просперїтатеа ши ферічереа избїтеі пѣстре нациі.

Къзѣтѣ ва фї пѣретеле, че се рѣдікасе днтре пої ши амерїнда къ десвїнаре фръдѣскъ, пентръ тотъдеаъна, дѣкъ вом фї дн челе націопале къ днцелепере въпъ ши фръдѣскъ, еаръ дн челе вїсерїчешті дн о коордїнаре армонїкъ, каре нъ ватъмъ кредїнца нїмътрѣї, нїчї ласъ, а зрѣ фрате не фрате. (Аша!) Фїе ка ачѣстъ днфърдїре реднвїатъ ши пърѣсѣ дін інімеле челе маі сїнчере ши кърате съ аеле імітацїе ши днтраре дн тѣте інімеле ромънілоръ. Фїе ка нацїа пѣстръ съ се въкръре де върѣадїі, пре карїі іаъ алесъ проведїнца съ'ї фїе кондъкъторї ши поменїреа лоръ съ рѣтълъ дн веакърї не штеръсъ дін ініма ромънілоръ.“

La acestea ôre ce se mai dăcemu? — Nimica alta decatu unu rapede Amin!!! дін адунцїлу анїмеї, сѣу: Se fїia аsїа totudeаna асїм sї pururea sї 'n vechїї vechїloru, аđ. нїчї un tempu se nu маї рѣта sterge реїнфратїеа, се s'а реїvїту іn ôrele аcele fericite. Scl. —

Redactorulu Iacobu Muresianu.

ІСТОРИА ЦЕНЕРАЛЪ А ДАЧИИ,

саъ

а Трансїлванїеї, Църѣї мѣнтештї ши а Молдовеї

de Dioniciu Fotino, tradъchere de Georpie Cion.

(Днкеїере.)

Партеа VIII, деспре днтърдїреа ши рѣндїѣла фѣнкѣїнїлоръ; деспре сервїдїкълъ цїганїлоръ; деспре факълтъцїле саъ дрептърїле ши

datorіе Domnіорѣ; деспре леѣзіріе лѣ Інциланте пентрѣ воері; деспре рѣндзіреа Domnіорѣ, деспре асторітатеа ші деспре кіпѣлѣ кѣм се иріімеаѣ кѣндѣ венеаѣ ла тронѣ; деспре рѣндзіреа дерегѣторіорѣ; деспре кѣртеа Domnіорѣ, трівзнале, фінанце шчл.

Партеа IV, дѣтѣрѣреа політікѣ ші географікѣ а Молдовеі, дѣпѣ планѣлѣ пѣрѣеі VI.

Boindѣ чінева съ факѣ знѣ критеріѣ дрепѣлѣ аевпра ачестеі опере, нѣ ва пѣтеа зиче кѣ есте о історіе де челе маі компленте. Пѣрѣіе дѣтетеіате не докѣмінте ші сорѣнді класіче, сѣнт дѣ адеврѣ серібсе ші жѣсте. Дар асторіѣлѣ н'а авѣтѣ пентрѣ знеле епоче дестѣле докѣмінте не каре съ се дѣтетеіезе; атѣнче се vede маі сѣперѣчіалѣ ші каде дѣ іпотесе, ка тоѣ історічії кѣндѣ се аѣлѣ дѣ асемене посідізне.

Се vede дѣсѣ кѣ бравѣлѣ історікѣ ші а датѣ мѣлѣ стрѣвѣнѣ, ка съ факѣ лѣкрѣлѣ кѣтѣ маі комплентѣ. Дѣ томѣлѣ алѣ II-леа, маі кѣ сѣмѣ, кѣ атѣта скѣмпѣтате о'а окѣпатѣ де хронологіа Domnіорѣ, дѣкѣтѣ чітѣзѣ ші хрісѣвеле че аѣ рѣмасѣ дела фіекаре domnіоріѣ. Неферічїта, епока а інавасізнеі гречіорѣ дѣ церіе нѣстре, ші а domnіорѣ фанаріоді, есте скрісѣ ка о адеврѣратѣ епоче ші кѣ о інімѣ дѣ адеврѣ рѣмѣнѣскѣ; маі тѣте фаміліе дѣсепнате де астѣзі ворѣ vedca рѣлѣре пѣрїнцилорѣ лорѣ. Де ші грекѣ, Фотіно се vede кѣ а кѣлкатѣ не ініма са, ші, пентрѣка съ фіе верідікѣ, а дескрісѣ кѣ пентрїніре ші кѣ компѣтїніре де інімѣ рѣмѣнѣскѣ, калатїгѣдіе кѣте аѣ сѣферітѣ церіе рѣмѣне дїн каѣса консѣпценіорѣ сеі.

Пѣвлікѣлѣ четіторіѣ ва четі о ші ва апрѣдї-о. —

Дѣнѣ ачесте тѣ сімѣлѣ дѣторѣ а да орекаре сѣмѣ четіторіорѣ деспре традѣчере.

Ачѣстѣ лѣкраре артіфіціалѣ, каре се кіамѣ традѣкѣзіне, есте мѣлѣтѣ маі інгрѣтѣ де кѣтѣ дѣнтрепїндерса знѣі скріері оріцінале. Кѣндѣ

скріе чінева чева оріціналѣ, дѣшї фаче планѣлѣ, шїшї еспѣне ідеіле кѣ лімба са, кѣ стїлѣлѣ сеѣ, фѣрѣ пічі о дѣпедекаре де регѣлеле прескрісе але артеі окрісѣлї: нѣ кѣцетѣ декѣтѣ а се фаче інтересантѣ, саѣ пѣкѣтѣ четіторіорѣ. Кѣндѣ традѣче дѣсѣ, есте дѣторіѣ маі дѣтѣі а кѣцета ка съ репрѣдѣкѣ кѣ конштіпѣнѣ опера асторіѣлѣ, ші апоі а се decide съ алѣгѣ зна дїн доѣлѣ сістеме адоптате дѣ арта традѣчереі. Есте традѣчереа ліберѣ, ші традѣчереа фіделѣ.

Традѣчереа ліберѣ чере ка опера оріціналѣ съ фіе репрѣдѣсѣ дѣ дѣнтрецімеа са, кѣ дѣпѣрѣѣла ші планѣлѣ сеѣ ші кѣ тѣте ідеіле сале. лѣзндѣшї традѣкѣторѣлѣ воіе а тѣеа періодеде, а дѣтѣрѣче фраселе, дѣнтр'знѣ кѣвѣлѣтѣ а се еспрїма кѣ лібертате пентрѣка съ прѣдѣкѣ дѣцелесѣлѣ скріері асторіѣлѣ прїмітївѣ.

Традѣчереа фіделѣ чере ка опера оріціналѣ съ фіе репрѣдѣсѣ дѣ оріціналітатеа са, кѣ фраселе ші періодеде сале, кѣ стїлѣлѣ ші еспресїзнеле сале.

Традѣкѣторіѣлѣ се тѣрѣцінеште а репрѣдѣче дїн кѣвѣлѣтѣ дѣ кѣвѣлѣтѣ опера асторіѣлѣ, овсервѣндѣ нѣзмаі ка кѣвїнтеле кѣ каре се сервеште съ фіе віне алесе ші съ еспрїме адеврѣратѣлѣ дѣцелесѣ алѣ ідеілорѣ асторіѣлѣ оріціналѣ.

Дїн ачесте доѣлѣ модѣрї де лѣкраре, пегрешїтѣ кѣ ачелѣ де не зрѣтѣ есте челѣ маі мерїтосѣ; пентрѣ асторїі класїчі, маі кѣ сѣмѣ, есте неапѣратѣ, кѣчі алѣфелїз н'ам пѣтеа аѣеа ідее де моделеле класїцізмѣлї. Асемене лѣкраре есте кіарѣ знѣорѣ, кѣндѣ се спікѣлѣ доѣлѣ лімбі каре аѣ афїнітате дѣнтре сіне; есте фѣрте греа дѣлѣ, кѣндѣ се фаче дѣнтре доѣлѣ лімбі егерѣѣне.

Де есемплѣ, есте знѣорѣ пентрѣ рѣмѣні а традѣче дїн лімбеле сѣрорї кѣ а лорѣ, прѣкѣм фрасчеса, італїана, латїна, еспанїола, портѣгеза, кѣчі ачесте лімбі аѣ маі ачелѣашї фѣрте, ачѣашї констрѣкѣзіне, ші ачѣеашї патѣрѣ де еспресїзне; традѣкѣндѣ чінева дїн ачесте лімбі, нѣзмаі

атъпче пóте фаче о реа традъчере, къчи пъ ва шти саъ ромънеште вине саъ лимба дин каре традъче. Есте греш, дин контра, а се цinea de modълъ традъчереи фиделе, къндѣ зпѣ ромънѣ се ва апъка а традъче дин немцеште, търчеште, еврееште саъ гречеште: тоци ачеи че с'аъ дпкъштатѣ а о фаче, ворѣ рекъноште къ аъ грешитѣ. Потѣ оъ адъкъ de есемпъ традъчереа лѣ Пактаркѣ, фъкътъ de справлѣ шѣ доктълъ Аристѣа, пе каре ниминѣ н'о четеште шѣ къ дрептѣ. Еѣ, каре амѣ чит'о, търтърисекѣ къ de оътъ de опѣ амѣ свърлит'о дин тьпѣ, дпекатѣ de дптортокареа фраселорѣ гречештѣ (каре пъ мергѣ пе ромънеште) шѣ de неолоѣиомѣ че къ дрептѣ къвънтѣ, пóте, а фостѣ невоитѣ традъкъторѣлѣ а креа, пептрѣка съ репродъкъ ориѣиналитатеа сакръ а авторѣлѣ сеѣ de предѣлекѣиъне. Маре дѣвъчѣе, маре остепѣлъ, маре отръдъинцъ, трѣвѣе пептрѣ ка съ резшоѣкъ чинева ла асемене апъкътърѣ.

Дар пептрѣ традъчереа кърѣи лѣ Dioniciѣ Фотино, н'амѣ пѣтѣтѣ шѣ ниѣ ам воитѣ а адопта модълъ традъчереи фиделе. Челѣ дптъѣ къвънтѣ дпѣ есте къ авторѣлѣ меѣ пъ е ниѣ ориѣиналѣ ниѣ класѣкъ, пептрѣка съ дпфъѣишезѣ стѣлѣлѣ оѣѣ ка моделѣ дп литератъра ромънѣскѣ. Фотино а скрѣсѣ дп лимба чеа корънтѣ шѣ попъларѣ а гречѣлорѣ дин Фанарѣ, къ каре ораз депрѣишѣ ромънѣи дълѣ тимпѣлѣ сеѣ. Пе лъпгѣ ачесте, де тълѣтѣ че четѣсе летописѣцеле шѣ докъмен. зле векѣ къ каре с'а сервитѣ дп скрѣереа кърѣеи сале, елѣ ажпсѣоѣ а се идентифѣка къ стѣлѣлѣ кронѣкарѣлорѣ, саъ маѣ вине зѣкъндѣ къ стѣлѣлѣ кърѣлорѣ висерѣчештѣ. Амѣ оокотѣтѣ дарѣ къ, дака шѣ фѣ продъсѣ къ фиделѣтате асемене стѣлѣ астълѣ, къндѣ ромънѣи с'аъ деурѣнсѣ къ зп стѣлѣ маѣ дпфлорѣтѣ шѣ маѣ коректѣ, картеа ар фѣ рѣтасѣ шѣ пѣчитѣтѣ шѣ пѣвъндѣтѣ. Де ачѣеа тьпѣка меа а трѣвѣитѣ оъ фѣе дпдоитѣ: амѣ фостѣ невоитѣ а тѣеа фраселе, а дпторчѣ перѣѣѣе шѣ а еспрѣма идеѣе авторѣлѣ къ стѣлѣлѣ

меѣ пропрѣѣ, фърѣ а алтера дпсѣ нимѣкъ дпн ѣсѣнда ориѣиналѣлѣи.

Дар' дп челе де пе зрѣтъ, лъсъндѣ лъкра-
реа меа артѣѣиалѣ дп критѣка пѣблѣкѣлѣи, пъ
амѣ de кътѣ а маѣ зѣче: амѣ фъкътѣ че амѣ
пѣтѣтѣ; амѣ лъкратѣ къ коншѣиндѣ; факъ адѣи
маѣ вине!
Г. Сѣо п.

Suspiniulu unei Romane.

Cu ochii plini de lacrimi, cu manile 'ncestate,
Spre ceriu catandu adese, cu anima ranita,
Ce'n peptu-mi de duróre, ca mor'a 'n ventu se
bate,

Suspini si plangu cu jele, etatea aurita,

Candu tenera in hora jucamu si io la nunte
Gatita in vestmente, lucrata totu a casa.

— Atunci era rusine, ca fetele de frunte

Se pórte atatea trentie si haine de metasa —

Acum inse se pare ca ómenii pre lume

Se 'nchina la splendóre, la vinu, si la placere;

Femeile-si punu córne, si studiéza anume

La lucruri desientiate, placute la parere.

Nevestele propóda, si cretia nu-o mai pórta

Si fetele stergariulu, si simpla sevelcutia

Le au parasitu cu totulu, — chiaru si betrena
tónta

Ar vré caltiame rosii, in locu de opincutia.

Talerii ce odata, lucea la gutu cu fala

Astadi se prefacura, in sire de margele,

In stramaturi dubite, in de bumbacuri pala,

In peruri de camila, si serme maruntiele.

Si cinta aurita, nasturii, cea podóba

A feteloru de gasda, astadi 'su cu scadere,

Abé pre la ospetie le vedi ca se innoda,

Ca semne de-o marire, si martori de cadere,

Peptarele de pele, cojoco de berbece,

Mare! nu se mai pórta, in locu-le jubico

De pansa, numa bluse subtiri, si iérna rece,
Si dirdae'n guritia dentii, de noi ferice!

Catrintiele in rochii prea locurea-su schimbate
Si pletele in conciuri curendu voru sa se urce,
Urméa Malacafulu, si fustele 'nfoiate
S'allunge simplitatea, si gustulu bunu se'lu
strice.

Cum se mai strica lumea! Ce amu ajunsu o
Dómne!
Se vedi cum romancutia isi vende mitiu si lana,
— Din cari tiseamu catrintie — si cumpara car-
tóné
Lucrate'n alta tíera, si de o straina mana.

Ear fetele serace, ce n'au nece ouitie,
Neci alta ce se venda, isi lasa satu si casa
Se ducu pre la orasie, serbescu pentru hainutie
Si adeseori, duróre! Schimbandu portulu, si'lu
lasa. —

Si daca cu serbitulu, totu inca nu'si potu face
Atatea carpe negre, si giolgiuri alburie
Cate mai afla modea, si lucsulú mai dipcóce
'Si vendu si cunoscentie si trupu si fetioria.

Stricate-ápoi acasa si de veninuri pline
Se 'ntórna 'npomanate, si 'nveninesa satulu
Cu scumpele podóbe si falsele loru mine.
Se am si io o féta mai bine-iasi rumpe capulu!

Se vedi apoi la anulu, cati se mai бага 'n fu-
muri, *)

Si campulu preste véra remane'n ne lucrare;
Copilii avendu tata, ajungu se stea la drumuri,
Adeseori se planga a mameloru urmare.

*) E cunoscutu ca satenii nostrii folosescu
fumurile in contra veru ce bóla venerica, si fiindu
ca ele dupa parerea medicinei nu numai folosescu,
ci din contra strica la sanetate, ar fi tempulu sa
ne arnamu in contra loru, sa le alungamu din mid-
loculu sateniloru, indreptandui pre acestia in spi-
tale si alte locuri de cura.

De ce asia podóbe candu n'ai pamentu de o
palma?

De ce atata lustru? Candu esti in talpi calicu?
Mai bine-o petecutia de locu pentru cea hrana
Mai bine-o junincutia, se duci la celu voinicu.

* * *

S u n e t u.

1.

Ce facu sburdatii lúmei, sburdatii omenimei?
Ei dicu, ca ce natura permite facu si ei,
Ca tóte sunt faptura acelorú Damnediei,
Cari au facutu si omulu supusu orenduitei!

Se tragana 'n pecate 'n noroiulu moliciunei,
Se 'nvatia se uréscá pre cei ce nu 'su misiei
Seu nu 'npilesco de lene si nu 'su ca vai
de ei!

Ci scapa de caintia, de valulu periciunei.

A loru credintia este, ca nu e Dumnedieu!
Ear' sórele si luna ar fi façute reu,
De ce nu póte omulu strabate si in ele!?

Pamentulu se întórce pre iute séu mereu?
De ce nu e si unu cane puternicu ca unu leu?
Nimicu nu-i bunu ce esista, caci lora sunt toate
rele! . .

2.

Se scóla in man'a, se culca 'n cerbicia,
Gamfati, ca de trufia cu totu 'su ametiti,
Socotu, ca de natura ei sunt indreptatiti,
Se blasteme, urasca fiintia mórtá, via!

Si candu cu desfranare pecatulu se imbia,
Nu 'ntardia clipita, ca tempii 'su pretiuiti,
In bratielu spurcate se arunca amortiti
Uitandu si de Dieime si de cucernicia.

Candu viatia e placuta si omulu in puteri,
Candu semnele vietiei florescu in óse, 'n creri;
Viatia loru e plina de osanda, spurcatiuni.

De trece tenereatia, mai trecu si din choleri.
Incepu a 'nbatranire, nu mai potu de dureri;
Si atunci aru vrea se faca prin ceriu demonstra-
tioni! . .

S. D. . nu.

Регъле скърте де Версификацие ромънъ.

Metodă zhoră pentru a pтé фаче къ дп-
леспире версърі коректе дп лимба ромънъ, де
Georgie Padz Meledon. Iashi, tipografia Бъ-
чизмълвї romană. 1858.

Пе лънгъ стримторареа де а птэ лза къ-
поштинцъ деспре прогрескъл літературей націо-
нале де сьнтэ дптрегъл еї оризонтэ, арарі вор
фі дпнтре тпнерії поштрї версификъторї, карїї се
штїе, че нашї регълторї вор фі дпченътэ а се
їві дп дърїме маї депъртате дпнтре фїї лзі
Аполонă. Ної приміръмъ знѣ презентѣ де фе-
лїлă ачеста дела D. Padz Meledon, поетѣ
дпн Iashi шї кредемъ, къ vomă фаче шї D. акъ-
торѣ знѣ лъкръ плъкътѣ къ лъдїреа къпоштиндеї
деспре елѣ, шї тпнеримей пбстре дпн Австриа
знѣ сервїдїѣ къ пълїкареа лзі дп фобїз дънъ
мікаї естїндере де вр'о 15 фойде, центръка съ
сервѣскъ спре къпоштинцъ шї тълтора шї спре
дпдрептарїѣ.

Опъокълăлă е dedicată de dїcїплă фостълвї
сѣлă професорѣ D. Гъсті аша:

„Dedicație amiklăi meș D. Gști.

Къндѣ амѣ дпнтрепрїнеѣ а дпсепна регъле,
прпн каре Версификація ромънъ съ се вадѣ ре-
стрїнеѣ дп търїпелѣ знѣ ехфонїї маї армонїче
шї але знѣї вълѣ гъстѣ маї алесѣ нъ м'амѣ дп-
шелатѣ нїчї към асърпа славелорѣ теле шїжлоче

шї а пѣдїней теле компетенде дп о карїеръ,
дп каре пѣнъ акъм атѣте фърмоче целїї ро-
тѣне аѣ мерсѣ къ пасѣ слободѣ пѣдпльпдатѣ.
Нїчї амѣ фї авътѣ кътезареа а тѣна о асемпне
дпнтрепрїндере, дакъ нъ амѣ фї фостѣ дпмпноѣ
де о несакатѣ дорпнцъ а копъкпа дъпре пѣ-
тпнцъ ла дпфлорїеа літературей націонале, шї
дакъ дп ачесте дпчеркърї пълїкате нъ амѣ фї
рекъноскътѣ ведерате пѣмаї пспїраціеме че дп-
сърїї мї-аї датѣ дп копїлърїа теа пе ванчеле
школеї; ле шї дпкпнѣ дечї дїе пентру але окротї
ка пе нїште лъкрърї къратѣ але теле, шълъдмїтѣ
рѣмъїндѣ еѣ пѣмаї, дакъ ачестѣ мїкѣ дпченътѣ
ва сервї де дпдемнѣ ла десълїрї маї дптпнсе
шї ворѣ птэ фї де ажъторїѣ тълторѣ таленте
аскънсе, пентру а се дпдемна къ дпкредере
пе търѣда шї армонїоса кале а поесїей.

G. P. Meledonă.

Регъле ценерале де Версификаціе.

§ 1. Версификація есте арта че пе дпвадѣ
регълеле механиче але поесїей.

§ 2. Версълă е знѣ modă де ља се еспрї-
та регълатѣ пе тонърї каденцате шї соноре,
че лъкреазъ маї къ пѣтере шї маї къ плъчере
асърпа сїмъдърїлорѣ, прпн фърмъсеца шї армонїа
рїтмълвї.

§ 3. Прпн рїтмѣ се дпделеѣе тѣсърпа шї
дптонареа знѣї версѣ, адекъ: пѣтърълă сїлаве-
лорѣ че'лă компънѣ шї дїспънерїле че регълѣзъ
акцентъація лорѣ.

§ 4. Регълеле ценерале а ле версификаціей
сълт: Мъсърпа, цезърпа, рїта шї регълареа вер-
сърїлорѣ дпнтре еле.

§ 5. Мъсърпа есте къпбштереа пѣтърълвї
де сїлабе, къте дптрѣ дптр'знѣ версѣ.

(Ва зрма.)